

ZWIĄZEK
PRACODAWCÓW
POLSKA MIEDŹ
THE POLISH COPPER EMPLOYERS' ASSOCIATION

Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 28 listopada 2025 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Rozporządzenie (UE) 2021/1056 ustanawia Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) w celu zapewnienia wsparcia dla ludności, gospodarek i środowiska na terytoriach, które mierzą się z poważnymi wyzwaniem społeczno-gospodarczymi wynikającymi z procesu transformacji w kierunku osiągnięcia Unii Europejskiej (UE) neutralnej pod względem klimatycznym. Akt ten obowiązuje od 1 lipca 2021 r.

FST przyczynia się do realizacji jedyne go celu szczegółowego, jakim jest umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji UE w kierunku osiągnięcia celów na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz budowy neutralnej dla klimatu gospodarki do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie. Może również wspierać inwestycje przyczyniające się do realizacji celów platformy na rzecz technologii strategicznych dla Europy (STEP) określonych w rozporządzeniu (UE) 2024/795. FST to pierwszy filar mechanizmu sprawiedliwej transformacji; pozostałymi filarami są program InvestEU oraz Instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego. Fundusz jest kluczowym elementem Europejskiego Zielonego Ładu.

FST wspiera zrównoważone inwestycje w:

- małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), w tym mikroprzedsiębiorstwa i start-upy;
- działania badawcze i innowacyjne, w tym działania prowadzone przez uniwersytety i publiczne organizacje badawcze;
- energię odnawialną i sprawność energetyczną;
- inteligentną i zrównoważoną mobilność lokalną, w tym dekarbonizację lokalnego sektora transportu i jego infrastruktury;
- modernizację sieci ciepłowniczych;
- innowacje cyfrowe i łączność cyfrową;
- rewitalizację terenów zdegradowanych i zieloną infrastrukturę;
- ponowne przeszkolenie pracowników i osób poszukujących pracy;
- kształcenie i włączenie społeczne, w tym inwestycje w infrastrukturę na potrzeby ośrodków szkoleniowych oraz placówek opieki nad dziećmi i osobami starszymi.

Wraz z przyjęciem rozporządzenia zmieniającego (UE) 2024/795 ustanawiającego inicjatywę STEP, FST może również wspierać inwestycje produkcyjne w przedsiębiorstwach innych niż MŚP, przy jednoczesnym zachowaniu koncentracji na MŚP, przyczyniając się do realizacji celów STEP. Inicjatywa ta ma na celu wzmocnienie suwerenności i bezpieczeństwa UE, przyspieszenie jej transformacji ekologicznej i cyfrowej, zwiększenie jej konkurencyjności i zmniejszenie jej strategicznych zależności w trzech strategicznych obszarach przemysłowych: innowacjach cyfrowych i zaawansowanych technologiach, czystych i zasobooszczędnych technologiach oraz biotechnologiach.

Wyklucza się finansowanie następujących działań w ramach FST:

- likwidacja lub budowa elektrowni jądrowych;
- działania związane z wyrobami tytoniowymi;
- inwestycje powiązane z paliwami kopalnymi;
- przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji, chyba że zezwolono na to na mocy tymczasowych zasad pomocy państwa ustanowionych w celu uwzględnienia wyjątkowych okoliczności.

FST ma zasoby w wysokości 8,4 mld EUR według cen bieżących z wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027. Główna kwota może zostać odpowiednio zwiększona poprzez dobrowolne środki przekazane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Kwota 10,8 miliarda euro, stanowiąca uzupełnienie planowanych zasobów, będzie pochodzić z instrumentu UE na rzecz odbudowy NextGenerationEU:

- 2 mld EUR w 2021 r.
- 4 mld EUR w 2022 r.
- 2 mld EUR w 2023 r.

Wspólne unijne zasady dotyczące funduszy polityki społeczno-gospodarczej i polityki spójności określono w rozporządzeniu (UE) 2021/1060. Załącznik I do rozporządzenia określa alokacje FST dla państw członkowskich UE, natomiast załącznik II zawiera wzór terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji, które państwa członkowskie mają przedłożyć Komisji Europejskiej.

Dostęp do dofinansowania z FST zależy od tego, czy państwa członkowskie UE zobowiążą się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 roku. Zaledwie 50 % krajowej alokacji będzie dostępne dla tych państw członkowskich, które jeszcze nie zobowiązały się do realizacji tego celu.

Jeśli środki dostępne w ramach FST zostaną zwiększone po 31 grudnia 2024 r., dodatkowe środki zostaną przyznane państwom członkowskim w oparciu o mechanizm „zielonego nagradzania”. Oznacza to, że państwa członkowskie, które szybciej ograniczą emisje gazów cieplarnianych, otrzymają dodatkowe środki.

Więcej informacji:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A02021R1056-20250920>

- **Prowadzone procesy konsultacyjne, projekty, stanowiska:**

1. Fakturowanie elektroniczne – przegląd przepisów UE

Konsultacje publiczne przepisów prawa finansowego w UE – na podstawie analizy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych oraz Rozporządzenia Rady (UE) 2025/517 z dnia 11 marca 2025 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do ustaleń dotyczących współpracy administracyjnej w dziedzinie VAT niezbędnych w epoce cyfrowej w kontekście Decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/1870 z dnia 16 października 2017 r. w sprawie publikacji odniesienia do normy europejskiej dotyczącej fakturowania elektronicznego i wykazu syntaktyk – I Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 17 grudnia 2025 r.

Komisja Europejska zobowiązuje się do zwiększenia konkurencyjności UE, a jednymi z jej kluczowych priorytetów są uproszczenie ram regulacyjnych i ograniczenie formalności administracyjnych. Przegląd unijnych przepisów dotyczących fakturowania elektronicznego (e-fakturowania) w zamówieniach publicznych jest częścią nadrzędnej strategii UE

przedstawionej w komunikacie Komisji Strategia na rzecz prostszego, płynniejszego i silniejszego jednolitego rynku. Fakturowanie elektroniczne jest kluczowym cyfrowym elementem usprawniającym funkcjonowanie jednolitego rynku.

Dyrektywa 2014/55/UE („dyrektywa w sprawie fakturowania elektronicznego”) wprowadza dobrowolną wspólną europejską normę dotyczącą fakturowania elektronicznego w transakcjach w ramach zamówień publicznych (między przedsiębiorstwami a administracją publiczną, B2G) i zobowiązuje wszystkie organy publiczne do odbioru i przetwarzania faktur elektronicznych zgodnych z tą normą, bez nakładania na dostawców biznesowych obowiązku korzystania z faktur elektronicznych. W lutym 2024 r. Komisja opublikowała sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i Rady na temat skutków dyrektywy w sprawie fakturowania elektronicznego oraz ocenę tej dyrektywy. W sprawozdaniu podkreślono, że chociaż dyrektywa okazała się częściowo skuteczna w realizacji celów, nadal istnieje przestrzeń do dalszych postępów na rzecz osiągnięcia celu harmonizacji w tym obszarze. Zwiększona harmonizacja jest pożądana w celu zapewnienia pełnej interoperacyjności między państwami członkowskimi i co za tym idzie, zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw prowadzących działalność transgraniczną oraz promowania bardziej wydajnego i zintegrowanego jednolitego rynku cyfrowego UE. Komisja Europejska zamierza dokonać przeglądu unijnych przepisów dotyczących fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych, aby:

- zaradzić niedociągnięciom stwierdzonym podczas oceny obecnych przepisów;
- doprowadzić do tego, by zharmonizowane fakturowanie elektroniczne stało się normą w całej UE;
- zapewnić zharmonizowane wdrażanie i interoperacyjność.

Link: <https://pracodawcy.pl/fakturowanie-elektroniczne-przeglad-przepisow-ue/>

2. Rozporządzenie w sprawie normalizacji – przegląd

Konsultacje publiczne przepisów prawa gospodarczego w UE – na podstawie analizy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej oraz Paktu dla czystego przemysłu na 2025 r. w kontekście Strategii UE w zakresie normalizacji z 2022 r. – II Etap legislacyjny – Konsultacje publiczne. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 17 grudnia 2025 r.

Komisja zapowiedziała w Kompasie konkurencyjności dla UE z 2025 r., że dokona przeglądu rozporządzenia w sprawie normalizacji, „aby przyspieszyć i zwiększyć dostępność procesów ustanawiania norm, w szczególności dla MSP i przedsiębiorstw typu start-up.”. Jak uznano w strategii UE w zakresie normalizacji z 2022 r., konkurencyjność, suwerenność technologiczna i zdolność UE do ochrony swoich wartości i interesów w coraz większym stopniu opierają się na jej roli jako podmiotu wyznaczającego światowe standardy.

Cele UE dotyczące osiągnięcia odpornej, ekologicznej i cyfrowej gospodarki, w tym cele wyznaczone w ramach Paktu dla czystego przemysłu na 2025 r., nie mogą zostać osiągnięte bez norm europejskich. UE zobowiązała się również do uproszczenia i przyspieszenia procedur w Europie poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych i uproszczenie procesów na jednolitym rynku. Wymaga to ram prawnych, które nie ulegną dezaktualizacji, będą odpowiadać potrzebom rynku i polityki, umożliwią szybkie opracowanie zharmonizowanych norm, a jednocześnie zapewnią inkluzywność i zrównoważony udział wszystkich zainteresowanych stron w UE. Potrzebne są również rozwiązania zapewniające przejrzystość i dostęp do norm, co podkreślono w niedawnych wyrokach Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Rozporządzenie zostanie zmienione w związku z przeglądem nowych ram prawnych, które opierają się na normach zharmonizowanych, w celu wdrożenia zasadniczych wymagań dotyczących produktów wprowadzanych na jednolity rynek UE.

Przegląd rozporządzenia w sprawie normalizacji będzie dotyczył usunięcia niedociągnięć stwierdzonych w ramach oceny tego rozporządzenia i ma na celu przyspieszenie opracowywania norm systemowych na potrzeby odporności i dwojakiej transformacji UE.

Link: <https://pracodawcy.pl/rozporzadzenie-w-sprawie-normalizacji-przeglad-2/>

- **Publikacje oraz inne informacje:**

1. Publikacja UE: Strategie inteligentnej specjalizacji w UE

Strategie inteligentnej specjalizacji w UE

Inteligentna specjalizacja jest elementem polityki UE, którego wdrażanie w pełni rozpoczęto w okresie programowania 2014–2020. Specjalizacja ta polega na określaniu przez regiony priorytetów inwestycyjnych, pozwalających odpowiednio ukierunkować unijne wydatki na innowacje w danym regionie. Celem inteligentnej specjalizacji jest maksymalizacja przewagi konkurencyjnej i wykorzystanie potencjału gospodarczego poszczególnych regionów. Niniejszy przegląd ma na celu przekazać czytelnikom informacje na temat tego, czym jest inteligentna specjalizacja i w jaki sposób jest wdrażana w UE. Trybunał zauważył, że wprawdzie większość regionów uważa inteligentną specjalizację za przydatną, jednak nadal występują luki, jeśli chodzi o zapewnienie, by priorytety były istotne dla samych regionów i spójne z szerzej zakrojonymi celami strategicznymi UE. Korzystne dla regionów byłoby zapewnienie dodatkowego wsparcia. Istnieje również możliwość poprawy monitorowania i oceny. Można by także zintensyfikować wysiłki na rzecz zwiększenia wartości współpracy międzyregionalnej.

Inteligentna specjalizacja oznacza określone podejście do unijnej polityki w zakresie innowacji regionalnych, natomiast strategia inteligentnej specjalizacji w kontekście UE oznacza krajową lub regionalną strategię innowacji, w której określa się priorytety w zakresie wydatków na badania naukowe i innowacje w celu budowania przewagi konkurencyjnej regionu przez rozwijanie jego mocnych stron i powiązanie ich z potrzebami biznesowymi. Kwota finansowania na rzecz badań naukowych i innowacji, które przyznano na podstawie strategii inteligentnej specjalizacji, wyniosła ponad 70 mld euro w dwóch okresach programowania (2014–2020 i 2021–2027).

Celem niniejszego przeglądu jest dostarczenie przydatnych informacji na temat tego, na czym polega inteligentna specjalizacja i w jaki sposób jest ona wdrażana w UE. Inteligentna specjalizacja ma doniosłe znaczenie, ponieważ jest pionierskim narzędziem ukierunkowanym na konkretny obszar geograficzny oraz ma na celu przejście od rozproszonych inwestycji finansowanych z różnych funduszy UE do bardziej strategicznego podejścia. Niniejszy przegląd ma charakter opisowy i analityczny i opiera się głównie na publicznie dostępnych informacjach. Dokument ten nie jest sprawozdaniem z kontroli.

Smart specialisation strategies in the EU

Smart specialisation is an EU policy approach, fully implemented from the 2014-2020 programming period onwards, wherein regions identify investment priorities and focus their EU regional innovation spending on them. The goal is to maximise competitive advantage and to build on the regions' own economic strengths. This review aims to inform the reader on what smart specialisation is and how it is implemented in the EU. We observed that while most regions find smart specialisation useful, gaps remain when it comes to ensuring priorities are meaningful for the regions themselves, and for the EU's wider strategic goals. Regions would benefit from more support, there is potential to improve monitoring and evaluation, and more could be done to stimulate the value of interregional co-operation.

Link: <https://pracodawcy.pl/publikacja-ue-strategie-inteligentnej-specjalizacji-w-ue/>

2. Konkursy oraz Harmonogram naborów wniosków – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)

Działanie 2.25 Promocja marki innowacyjnych MŚP (PARP).

- nabór od 05.11.2025 r. do 08.01.2026 r.

Dofinansowanie mogą otrzymać projekty obejmujące działania ukierunkowane na wzmocnienie potencjału eksportowego przedsiębiorców MŚP na rynkach międzynarodowych, w szczególności poprzez udział w charakterze wystawcy w wydarzeniach targowych wskazanych na liście wydarzeń targowych, na których będą realizowane stoiska narodowe dla sektora, w który wpisuje się projekt, opublikowanej na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju i Technologii, udział wnioskodawcy w charakterze wystawcy w wybranych targach, w które wpisuje się projekt oraz produkty promowane w ramach projektu oraz udział w wyjazdowych misjach gospodarczych, w celu promowania marki produktowej wnioskodawcy i Marki Polskiej Gospodarki.

Działanie 2.28 Startup Booster Poland. Program Startups Exchange (PARP).

- nabór od 23.10.2025 r. do 15.01.2026 r.

Celem działania jest realizowanie przez operatorów profesjonalnych programów akceleracji, polegających na wsparciu polskich startupów o potencjale międzynarodowym programem realizowanym na rynku zagranicznym.

Działanie 3.1 Kredyt ekologiczny (BGK).

- nabór od 24.10.2025 r. do 08.01.2026 r.

Kredyt ekologiczny BGK to program wspierający przedsiębiorstwa w inwestycjach zwiększających efektywność energetyczną. Przedsiębiorcy mogą uzyskać pomoc finansową (tzw. premię ekologiczną) na termomodernizację budynków, wymianę urządzeń na bardziej energooszczędne oraz instalację odnawialnych źródeł energii (OZE). Kluczowym warunkiem jest osiągnięcie co najmniej 30% redukcji zużycia energii pierwotnej w modernizowanym obszarze.

Działanie 2.4 Badawcza Infrastruktura Nowoczesnej Gospodarki (OPI-PIB).

- nabór od 15.12.25 do 31.03.26

Ma ono wszechstronnie wspierać rozwój organizacji badawczych, a wsparcie ma być dopasowane do aktualnych trendów i potrzeb społecznych.

Dofinansowany będzie rozwój publicznej infrastruktury badawczej. Dodatkowo projekty muszą zawierać działania, które wzmocnią kompetencje kadry naukowej w obszarach takich jak:

- wykorzystanie infrastruktury,
- komercjalizacja wyników prac badawczo-rozwojowych (B+R),
- transfer technologii,
- zarządzanie innowacjami.

Powinny być to projekty o strategicznym znaczeniu dla polskiej gospodarki, które ułatwią przedsiębiorstwom korzystanie z osiągnięć nauki i wprowadzanie innowacji dzięki dostępowi do nowoczesnych rozwiązań B+R.

Działanie 2.22 Współfinansowanie działań EDIH (PARP)

- nabór od 19.11.2025 r. do 22.01.2026 r.

Dofinansowanie mogą otrzymać projekty wykonalne i zgodne z zakresem i celem działania. Muszą obejmować te same zadania, zasoby i przewidywać ten sam cel (w odniesieniu do świadczenia usług na rzecz MŚP), co projekty EDIH zaakceptowane do dofinansowania w konkursie Komisji Europejskiej.

Link: <https://pracodawcy.pl/konkursy-oraz-harmonogram-naborow-wnioskow-fundusze-europejskie-dla-nowoczesnej-gospodarki-feng/>

3. Konferencja Instytutu Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk „B+R – od pomysłu do wdrożenia”

16 grudnia 2025 r. odbędzie się Konferencja „B+R – od pomysłu do wdrożenia” oraz „Jak skutecznie wdrażać strategię B+R w polskim przemyśle?”, która ma na celu pokazanie w praktyce, jak wygląda ścieżka rozwoju innowacyjnego przedsiębiorstwa w Polsce — od pierwszego pomysłu na innowację, przez plan realizacji, dostępne formy wsparcia, aż po skuteczne wdrożenie i finansowanie projektów z Funduszy Europejskich.

Podczas wydarzenia zostaną zaprezentowane konkretne instrumenty wsparcia – doradztwo granty i pożyczki (Innovation Coach, InnoStart, granty PARP, PFR, BGK), akceleratorzy, a także ścieżki międzynarodowe (Horizon Europe, EIC).

Uczestnicy otrzymają praktyczne narzędzia oraz informację o konkretnych instrumentach, a także możliwość pogłębionych konsultacji z ekspertami, aby jeszcze w trakcie wydarzenia przełożyć inspirację na plan działania.

Organizatorem wydarzenia jest Instytut Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk.

Innovation Coach jest projektem realizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w partnerstwie z Instytutem Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk (IPPT PAN).

Link: <https://pracodawcy.pl/konferencja-instytutu-podstawowych-problemow-techniki-polskiej-akademii-nauk-br-od-pomyslu-do-wdrozenia/>

4. Analizy Deloitte: Dyrektywa o jawności płac i równości wynagrodzeń

Od 2026 roku w Polsce zacznie obowiązywać unijna Dyrektywa o Jawności Płac, która zobowiązuje firmy do raportowania różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn oraz zapewnienia transparentności płacowej zarówno dla pracowników, jak i kandydatów do pracy. To istotna zmiana, która wpłynie na wiele obszarów zarządzania zasobami ludzkimi oraz strategii wynagrodzeń. Już po pierwszym roku obowiązywania dyrektywy firmy będą zobowiązane do raportowania luki płacowej.

4 kluczowe obowiązki firm wynikające z Dyrektywy:

1. Przejrzystość i dostęp do informacji w trakcie zatrudnienia oraz przed jego rozpoczęciem

Dyrektywa przyznaje pracownikom prawo do informacji na temat ich indywidualnego wynagrodzenia oraz średnich poziomów wynagrodzenia w podziale na płeć dla grup pracowników wykonujących tę samą pracę lub pracę o takiej samej wartości.

Dodatkowo, przyszli pracownicy muszą otrzymać informacje o wynagrodzeniu początkowym lub widełkach płacowych na danym stanowisku – i to bez konieczności samodzielnego zapytania o wskazane dane. Informacje te powinny być przekazane w ogłoszeniu o pracę, przed rozmową kwalifikacyjną lub w inny sposób.

2. Raportowanie luki płacowej

Pracodawcy będą zobowiązani do przekazywania organom państwowym danych dotyczących wynagrodzeń i luki płacowej ze względu na płeć. Średnia luka płacowa w obrębie każdej kategorii pracowników nie powinna przekraczać 5% w ramach danego pracodawcy. Jeśli ten próg zostanie przekroczony, firma będzie musiała uzasadnić różnice oraz wdrożyć działania naprawcze.

#1 Kobiety w UE zarabiają średnio o 12,7% mniej na godzinę niż mężczyźni. W Polsce według Eurostatu luka płacowa wynosi 7,8%.

#2 Choć polska luka płacowa na tle europejskiej luki płacowej wypada lepiej, to dane użyte w badaniach Eurostatu są dość surowe i nie uwzględniają wielu informacji, np. problemu niższej aktywności zawodowej u kobiet czy problemu strukturalnego – różnic w wynagrodzeniach w grupach danych zawodów czy wieku.

3. Dostęp do kryteriów stosowanych do określenia poziomów wynagrodzeń i progresji wynagrodzeń

Pracodawca będzie miał obowiązek zapewnić swoim pracownikom łatwy dostęp do kryteriów, które są stosowane do określania wynagrodzenia pracowników, poziomów wynagrodzenia i progresji wynagrodzenia. Kryteria te muszą być obiektywne i neutralne pod względem płci.

4. Obowiązek wprowadzenia struktur wynagrodzeń

W celu poszanowania prawa do równego wynagrodzenia, pracodawcy będą zobowiązani wprowadzić struktury wynagrodzeń zapewniające, aby w wynagrodzeniach pracowników wykonujących taką samą pracę lub pracę tej samej wartości nie występowały różnice ze względu na płeć, które nie byłyby uzasadnione obiektywnymi, neutralnymi pod względem płci kryteriami.

Takie struktury wynagrodzeń powinny umożliwiać porównanie wartości różnych stanowisk pracy w ramach tej samej struktury organizacyjnej.

Link: <https://pracodawcy.pl/analizy-deloitte-dyrektywa-o-jawnosci-plac-i-rownosci-wynagrodzen/>

5. Ulga na ekspansję – jak z niej skorzystać i prawidłowo rozliczyć? - PARP

Ulga na ekspansję, nazywana również ulgą pro wzrostową, to mechanizm stanowiący podatkową formę wsparcia działalności, który obowiązuje począwszy od 2022 r. Pozwala on przedsiębiorcom na dodatkowe odliczenie od podstawy opodatkowania wydatków ponoszonych m.in. na działania marketingowo-informacyjne, dostosowanie produktów do wymagań kontrahentów czy uczestnictwo w targach. W założeniu ustawodawcy, celem tej preferencji podatkowej jest wsparcie firm w poszerzaniu rynków zbytu i zwiększaniu sprzedaży.

Podstawa prawna ulgi na ekspansję

Ulga na ekspansję jest rozwiązaniem, które uregulowane zostało w art. 18eb ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz art. 26gb ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Opisywana regulacja wprowadzona została do ustaw podatkowych mocą ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 2105) w ramach pakietu tzw. Polskiego Ładu.

Przepisy regulujące ulgę na ekspansję w swoim kształcie stanowią preferencję podatkową dedykowaną przedsiębiorcom, której konstrukcja daje możliwość efektywnego dwukrotnego odliczenia od przychodu przez podatników pewnych kategorii wydatków, które w zamyśle ustawodawcy wskazują na ekspansywny charakter działalności podatnika, co stwarza szansę do rozwoju przedsiębiorstw poprzez poszerzenie lub zdobywanie nowych rynków zbytu, a w szerszej skali – ożywienie koniunktury gospodarczej. W rezultacie podatnik uzyskuje korzyść ekonomiczną w postaci większego obniżenia podstawy opodatkowania.

W uzasadnieniu ustawy nowelizującej wskazano, że poza walorem zachęty do rozszerzania skali działalności związanej ze sprzedażą produktów, proponowane rozwiązanie ma na celu wprowadzić mechanizm wsparcia w trudnej w okresie wprowadzanych zmian sytuacji ekonomicznej związanej z pandemią COVID-19. Wprowadzone przepisy, jak wskazał w uzasadnieniu ustawodawca, dają bowiem w szczególności szansę do zapelnienia luki

powstałej wskutek likwidacji zagranicznych przedsiębiorstw, jak również zdobycia nowych kontraktów w związku z potencjalną możliwością przenoszenia łańcuchów dostaw z państw azjatyckich do Europy.

Pomimo celu jaki przyświecał ustawodawcy, z ulgi nie mogą skorzystać podatnicy opodatkowujący osiągnięte przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej na zasadach określonych w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Powyższe wynika wprost z treści art. 26gb ust. 1 ustawy PIT, który wskazuje, iż przedmiotową ulgę odlicza się od podstawy obliczenia podatku, ustalonej zgodnie z art. 26 ust. 1 (skala podatkowa) lub art. 30c ust. 2 (podatek liniowy) ustawy PIT. Do takiego wniosku prowadzi także brak odpowiedniej zmiany przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym w ramach nowelizacji, która statuowałaby własne rozwiązania w tym zakresie lub w odpowiedni sposób odsyłała do regulacji wprowadzonych do ustawy o PIT.

Kto i na jakich zasadach może skorzystać z ulgi

Ulga na ekspansję jest mechanizmem dedykowanym wyłącznie przedsiębiorcom zajmującym się działalnością produkcyjną. Wynika to z faktu, że przesłanką konieczną do skorzystania z ulgi na ekspansję jest poniesienie przez podatnika kosztów uzyskania przychodów w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów, którymi w rozumieniu regulacji są rzeczy wytworzone przez podatnika.

Ulga na ekspansję nie przysługuje z tego też względu przedsiębiorcom, którzy zajmują się wyłącznie odsprzedażą pod własną marką uprzednio zakupionych artykułów handlowych (np. od producentów kontraktowych). Ulgą objęty może zostać natomiast przedsiębiorca odsprzedażający dotychczas pod własną marką towary wytworzone uprzednio przez swoich partnerów handlowych, który rozpocznie samodzielną produkcję i sprzedaż produktów uprzednio wyłącznie odsprzedawanych.

W świetle wyjaśnień Ministerstwa Finansów, prawa do ulgi na ekspansję pozbawieni są także podatnicy, którzy w ramach prowadzonego przedsiębiorstwa wytwarzają określone towary, jednak dokonują tego działając na zlecenie innego podmiotu a produkcja odbywa się według określonego przez zamawiającego wzoru. W takich okolicznościach przedsiębiorca stojący za wyprodukowaniem danego artykułu nie wprowadza go bowiem na rynek, nie ponosi odpowiedzialności wobec osób trzecich, nie ciąży na nim ryzyko ekonomiczne związane z wynikami sprzedaży tego dobra. W tym kontekście jego działalność ma charakter wyłącznie techniczny i w żaden sposób nie służy zdobywaniu bądź rozszerzaniu rynków zbytu. Tym samym nie koresponduje z założeniami, którymi kierował się ustawodawca wprowadzając do systemu preferencję podatkową w postaci ulgi na ekspansję.

Pomimo, że ulga dedykowana jest przedsiębiorcom zajmującym się działalnością produkcyjną, prawo do ulgi nie jest jednak wyłączone w stosunku do przedsiębiorców prowadzących oprócz działalności produkcyjnej także działalność innego rodzaju (np. usługową). W takim przypadku ulga znajdzie jednak zastosowanie wyłącznie do produkcyjnego segmentu działalności.

Wydatki kwalifikowane objęte ulgą na ekspansję

Przepisy regulujące ulgę na ekspansję zawierają katalog kosztów uzyskania przychodu poniesionych w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów, które można odliczyć w ramach ulgi na ekspansję. Katalog kosztów określony został w art. 18eb ust. 7 ustawy CIT oraz art. 26gb ust. 7 ustawy PIT i stanowi katalog zamknięty, co oznacza, że wyłącznie koszty enumeratywnie wymienione w przepisach mogą stanowić koszty rozpoznawane w ramach ulgi. W świetle przepisów wydatkami podlegającymi odliczeniu w ramach ulgi są koszty poniesione w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów, za które uznaje się koszty:

- 1) uczestnictwa w targach poniesione na:
 - a) organizację miejsca wystawowego,

b) zakup biletów lotniczych dla pracowników i podatnika,

c) zakwaterowanie i wyżywienie dla pracowników i podatnika

2) działań promocyjno-informacyjnych, w tym zakupu przestrzeni reklamowych, przygotowania strony internetowej, publikacji prasowych, broszur, katalogów informacyjnych i ulotek, dotyczących produktów;

3) dostosowania opakowań produktów do wymagań kontrahentów;

4) przygotowania dokumentacji umożliwiającej sprzedaż produktów, w szczególności dotyczącej certyfikacji towarów oraz rejestracji znaków towarowych;

5) przygotowania dokumentacji niezbędnej do przystąpienia do przetargu, a także w celu składania ofert innym podmiotom.

Prawidłowe zidentyfikowanie w ramach wydatków przedsiębiorstwa kosztów kwalifikowanych do ulgi jest kluczowym aspektem związanym z jej rozliczeniem. Jak podkreśla się w interpretacjach Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej oraz orzeczeniach sądów administracyjnych, regulacje o charakterze ulg podatkowych, powinny być interpretowane wąsko, w myśl reguły interpretacyjnej zabraniającej rozszerzającej wykładni przepisów o charakterze wyjątkowym (a za takie należy uznać przepisy dotyczące ulg i zwolnień będące wyjątkami od zasady powszechności opodatkowania). Oznacza to, że kosztami uprawniającymi do skorzystania z ulgi na ekspansję są jedynie wydatki wyraźnie wskazane przez ustawodawcę w ramach przywołanych regulacji, a ich treść powinna być interpretowana ściśle.

Artykuł powstał w ramach realizacji projektu Centrum Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw sfinansowanego ze środków Ministerstwa Rozwoju i Technologii.

Link: <https://pracodawcy.pl/ulga-na-ekspansje-jak-z-niej-skorzystac-i-prawidlowo-rozliczyc-parp/>

Źródło: EUR-Lex; Komisja Europejska; Europejski Trybunał Obrachunkowy, Strategie inteligentnej specjalizacji w UE, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2865/3790721>; Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej; Instytut Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej; Deloitte Polska (Deloitte Touche Tohmatsu Limited); Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.